EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

مكانة الدعوة إلى الله وأسس دعوة غير المسلمين

Principiile invitării
nemusulmanilor la Islam

ÎNSEMNĂTATEA CHEMĂRII LA ALLAH

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Însemnătatea chemării la Allah și principiile invitării nemusulmanilor la Islam

مكانة الدعوة إلى الله وأسس دعوة غير المسلمين

Makānat al-daʿwah ilā Allāh wa-usus daʿwat ghayr al-muslimīn

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: مكانة الدعوة إلى الله وأسس دعوة غير المسلمين
Ediția I
©2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, ©2007–2026, CC BY3.0 · https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, Makānat al-daʿwah ilā Allāh wa-usus daʿwat ghayr al-muslimīn, ediția arabă publicată pe site-ul autorului.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Însemnătatea chemării la Allah și nevoia omenirii de ea 1
2 Ce înseamnă chemarea la Allah 9
3 Statutul chemării la Allah 15
4 Virtuțile chemării la Allah, îndemnul la ea și lauda celor care o împlinesc 17
5 Categoriile celor cărora li se adresează chemarea 22
Prima categorie: musulmanii 22
A doua categorie: nemusulmanii 23
6 Treptele chemării, potrivit stării celor cărora li se adresează ... 30
7 Ordinea priorităților în chemare 33
8 Cum sunt invitați nemusulmanii la Islam 37
9 Temeliile și însușirile care trebuie să se găsească în cel care cheamă 42
1. Închinarea sinceră numai lui Allah 42
2. Sinceritatea față de Allah 44
3. Urmarea pildei Profetului ﷺ 45
4. Cunoașterea 46
5. Blândețea 48
6. Răbdarea 50
7. Pilda bună 53
8. Caracterul bun 54
9. Străduința deplină 56
10. Credința că îndrumarea și reușita sunt numai în mâna lui Allah 56
11. Cererea ajutorului numai de la Allah și întoarcerea neîncetată către El 57
Bibliografie 62
Indice 64

1 Însemnătatea chemării la Allah și nevoia omenirii de ea

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda Îi aparține lui Allah, Care ne-a desăvârșit religia, Și-a împlinit binefacerea asupra noastră și a făcut din comunitatea noastră, comunitatea Islamului, cea mai bună comunitate. El a trimis printre noi un Trimis dintre noi, care ne recită versetele Sale, ne curățește și ne învață Cartea și înțelepciunea. Binecuvântarea și pacea fie asupra celui pe care Allah l-a trimis ca milă pentru lumi, Profetul nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Apoi: fără îndoială, chemarea la Allah Preaînaltul este una dintre cele mai importante îndatoriri religioase și dintre cele mai nobile fapte prin care ne apropiem de El, dintre cele mai bune acte de ascultare. Prin ea se deosebesc călăuzirea de rătăcire, adevărul de falsitate, buna îndrumare de abatere, ceea ce este greșit de ceea ce este drept și îndreptarea de stricăciune. Ea este misiunea trimișilor și a celor care îi urmează până în Ziua Învierii.

Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, i-a trimis pe trimișii Săi, pacea fie asupra lor, drept chemători la religia Sa și călăuze pentru robii Săi. Prin ei le-a lămurit calea Sa cea dreaptă și religia Sa neabătută. El a avut milă de robii Săi și i-a cinstit trimițându-le mesageri, pentru ca ei să cunoască în amănunt religia Sa, să-L adore pe Allah cu bună înțelegere și să se ferească, în cunoștință de cauză, de ceea ce El le-a interzis. Astfel, nu vor putea spune: *«Nu știm ce a voit Allah de la noi»* sau *«Nu ne-a venit niciun vestitor de bine și niciun prevenitor»*. Prin trimiși, Allah a stabilit dovada, a înlăturat îndoiala și a pus capăt dezvinovățirii:

﴿لِّيَهۡلِكَ مَنۡ هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

«Pentru ca acela care avea să piară să piară după o dovadă limpede, iar acela care avea să trăiască să trăiască după o dovadă limpede. Allah este, cu adevărat, Auzitor, Atoateștiutor.»[1]

Coran, al-Anfāl 8:42 (fragment)

1 Coran, al-Anfāl 8:42.

Ei i-au chemat pe oameni la ceea ce le îndreaptă viața de aici și întoarcerea din Viața de Apoi și le-au arătat binele și fericirea lor. I-au avertizat să nu cadă în prăpăstiile pierzării și pe povârnișurile rătăcirii. Le-au curățit inimile și sufletele de murdăria ticăloșiilor și a viciilor, le-au eliberat inimile din robia patimilor și a poftelor și le-au trezit puterea de pătrundere, pentru a căuta rangurile înalte și treptele alese. Le-au transmis religia lui Allah printr-o vestire limpede: nu au lăsat niciun bine fără să-și îndrume comunitățile către el și niciun rău fără să le prevină împotriva lui. Cel mai mare bine la care au îndrumat este adorarea lui Allah singur și închinarea sinceră numai Lui, iar cel mai mare rău împotriva căruia au avertizat este necredința în El și asocierea altora cu El. După cum spune Preaînaltul:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

«Am trimis în fiecare comunitate câte un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!”»[2]

Coran, al-Naḥl 16:36 (fragment)

Preaînaltul a mai spus:

﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ﴾

«Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine; așadar, adorați-Mă!”»[3]

Coran, al-Anbiyāʾ 21:25

2 Coran, al-Naḥl 16:36.

3 Coran, al-Anbiyāʾ 21:25.

Și Preaînaltul a spus:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلْقِسْطِ﴾

«I-am trimis pe trimișii Noștri cu dovezi limpezi și am pogorât împreună cu ei Cartea și Balanța, pentru ca oamenii să statornicească dreptatea.»[4]

Coran, al-Ḥadīd 57:25 (fragment)

El a mai spus:

﴿كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ﴾

«Oamenii au fost o singură comunitate. Apoi Allah i-a trimis pe profeți ca vestitori de bine și prevenitori și a pogorât împreună cu ei Cartea cu adevărul, pentru a judeca între oameni în cele asupra cărora se deosebeau.»[5]

Coran, al-Baqarah 2:213 (fragment)

Versetele cu acest înțeles sunt numeroase.

4 Coran, al-Ḥadīd 57:25.

5 Coran, al-Baqarah 2:213.

Allah Preaînaltul a creat făpturile numai pentru ca ele să-L adore pe El singur, fără niciun asociat, să cinstească porunca și interdicția Sa și să-L cunoască prin Numele și atributele Sale. După cum a spus El, Preaslăvitul:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

«Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât pentru ca ei să Mă adore.»[6]

Coran, al-Dhāriyāt 51:56

Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعْبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

«O, oameni, adorați-L pe Domnul vostru, Care v-a creat pe voi și pe cei dinaintea voastră, ca să vă temeți de El!»[7]

Coran, al-Baqarah 2:21

6 Coran, al-Dhāriyāt 51:56.

7 Coran, al-Baqarah 2:21.

Și a spus:

﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًۢا﴾

«Allah este Cel Care a creat șapte ceruri și, din pământ, asemenea lor. Porunca se pogoară între ele, pentru ca voi să știți că Allah are putere asupra tuturor lucrurilor și că Allah cuprinde toate lucrurile cu știința Sa.»[8]

Coran, al-Ṭalāq 65:12

Deoarece mințile nu puteau cunoaște singure toate aceste amănunte, Allah Și-a trimis trimișii și Și-a pogorât Cărțile pentru a le arăta, a le lămuri și a le explica oamenilor, astfel încât ei să-L adore pe Allah cu știință și bună înțelegere. Trimișii lui Allah s-au succedat în vestirea și lămurirea lor, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾

«Nu există nicio comunitate în care să nu fi trecut un prevenitor.»[9]

Coran, Fāțir 35:24 (fragment)

Și Preaînaltul a spus:

﴿ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا﴾

«Apoi i-am trimis pe trimișii Noștri unul după altul.»[10]

Coran, al-Mu'minūn 23:44 (fragment)

8 Coran, al-Ṭalāq 65:12.

9 Coran, Fāțir 35:24.

10 Coran, al-Mu'minūn 23:44.

Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: «Adică se urmează unii pe alții.»[11] În cele din urmă, Allah a încheiat șirul lor cu mai-marele lor, cel mai bun și imamul lor, Profetul nostru Muḥammad ﷺ. El a transmis mesajul, a împlinit cele încredințate, a povățuit comunitatea și s-a străduit pentru Allah cu străduința cuvenită Lui până când i-a venit moartea. A chemat la Allah în ascuns și deschis și a purtat în chipul cel mai desăvârșit povara mesajului. Pentru cauza lui Allah, a îndurat cele mai grele vătămări, dar a răbdat după cum au răbdat trimișii înzestrați cu hotărâre fermă. A continuat să cheme la Allah și să călăuzească spre calea Sa cea dreaptă până când Allah a făcut să biruie religia prin el și Și-a împlinit prin el binefacerea. Prin chemarea sa, oamenii au intrat în cete în religia lui Allah. Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui: nu a murit până ce Allah nu i-a desăvârșit prin el religia și nu Și-a împlinit binefacerea, după cum a spus Preaînaltul:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

«Astăzi v-am desăvârșit religia, Mi-am împlinit binefacerea asupra voastră și am încuviințat pentru voi Islamul ca religie.»[12]

Coran, al-Mā'idah 5:3 (fragment)

După el, nobilii săi companioni au urmat această cale neabătută și acest drum drept și au împlinit misiunea în cel mai bun chip. Au răspândit Islamul și i-au înălțat stindardul în multe țări, prin sinceritatea lor deplină, prin forța certitudinii lor, prin statornicia puternică și credința lor desăvârșită. Le-au oferit oamenilor, după trimiși, pildele cele mai minunate și mai adevărate în acest câmp binecuvântat și au câștigat întâietatea. Apoi, pe calea lor au pășit

11 Ibn Kathīr a menționat aceasta în Tafsīr-ul său, 3/245.

12 Coran, al-Mā'idah 5:3.

cei care i-au urmat cu bine dintre călăuzele care îndreaptă, chemătorii care povățuiesc și imamii sinceri.

Astfel s-a răspândit religia lui Allah, s-a înălțat cuvântul Său și s-a întins în întreaga lume locuită. Căci «este cunoscut că nicio religie nu s-a întemeiat, nicio școală nu s-a răspândit și niciun principiu nu a fost statornicit decât prin chemare. Nicio comunitate de pe pământ nu a pierit decât după ce s-a îndepărtat de chemare sau după ce cei cu judecată din ea și-au neglijat datoria de a-i opri pe cei nechibzuiți. Stâlpii unei comunități nu s-au prăbușit după ridicarea ei, iar urmele căii ei nu au fost șterse după înălțarea semnelor ei decât prin părăsirea chemării. Dacă această chemare este neglijată, rătăcirea se întinde, neștiința se răspândește, țările sunt pustiite, iar robii pier.»[13]

Chemarea la Allah este, așadar, o chezășie pentru societatea în care ea se găsește, împotriva pieirii grabnice și a celei de mai târziu.

De aceea, «nevoia comunității de chemarea la Allah curată și sinceră — care îi îndreaptă crezul, îl curăță de tulburări și necurății, o îndeamnă să-și împlinească datoria față de Allah și față de făpturile Sale, să se ferească de cele oprite și o avertizează împotriva urmărilor rele ale stricăciunii și ale coruperii — este asemenea nevoii ei de ploaie, de hrană gustoasă și de apă rece, ba chiar mai mare. Căci lipsa hranei și a băuturii duce, cel mult, la moarte, iar moartea îl poate duce pe om în Paradis. Dar pierderea religiei aduce pierderea veșnică, aceea care îl conduce pe rob în Foc. Ce rea locuință! Câtă deosebire între cele două pierderi!»[14]

13 Fatāwā ale șeicului ʿAbd Allāh ibn Ḥumayd, p. 308.

14 Aḥmad al-Najmī, Naṣīḥah lil-duʿāt ilā Allāh taʿālā, pp. 9–10. A se vedea și Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 1/5.

2 Ce înseamnă chemarea la Allah

Chemarea la Allah, prin care oamenii dobândesc fericirea și izbânda în această viață și în Viața de Apoi și sunt feriți de pierderea în amândouă, „este chemarea la credința în El și în ceea ce au adus trimișii Săi, socotindu-i adevărați în cele pe care le-au vestit și ascultându-i în cele pe care le-au poruncit. Ea cuprinde chemarea la cele două mărturisiri, împlinirea rugăciunii, darea zakātului, postul din Ramadan și pelerinajul la Casă. Cuprinde chemarea la credința în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi și în învierea de după moarte, precum și credința în predestinare, în binele și răul ei. Este și chemarea robului să-L adore pe Domnul său ca și cum L-ar vedea…

Chemarea la Allah se împlinește prin chemarea robului la religia Lui, al cărei fundament este să-L adore numai pe El, fără niciun asociat, după cum Allah i-a trimis pentru aceasta pe trimișii Săi și Și-a pogorât Cărțile. Preaînaltul a spus:

﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ﴾

«El v-a rânduit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție și ceea ce le-am poruncit lui Ibrāhīm, Mūsā și ʿĪsā: „Împliniți religia și nu vă dezbinați în privința ei!”»[15]

Coran, al-Shūrā 42:13 (fragment)

Preaînaltul a spus:

﴿وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ﴾

«Întreabă-i pe trimișii Noștri pe care i-am trimis înaintea ta: „Am rânduit Noi, în afară de Cel Milostiv, divinități care să fie adorate?”»[16]

Coran, al-Zukhruf 43:45

15 Coran, al-Shūrā 42:13.

16 Coran, al-Zukhruf 43:45.

Și a spus:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ﴾

«Am trimis în fiecare comunitate câte un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!” Pe unii dintre ei Allah i-a călăuzit, iar asupra altora s-a adeverit rătăcirea.»[17]

Coran, al-Naḥl 16:36 (fragment)

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ﴾

«Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm: „Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Mine; așadar, adorați-Mă!”»[18]

Coran, al-Anbiyāʾ 21:25

17 Coran, al-Naḥl 16:36.

18 Coran, al-Anbiyāʾ 21:25.

Într-o relatare autentică, Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, transmite de la Trimisul lui Allah ﷺ că a spus:

إِنَّا مَعْشَرَ الْأَنْبِيَاءِ دِينُنَا وَاحِدٌ، الْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلَّاتٍ، وَإِنِّي أَوْلَى النَّاسِ بِابْنِ مَرْيَمَ، إِنَّهُ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِيٌّ

«Noi, profeții, avem o singură religie. Profeții sunt frați de tată, din mame diferite. Eu sunt cel mai apropiat dintre oameni de fiul lui Maryam: între mine și el nu există niciun profet.»[19]

Religia este, așadar, una singură; legiuirile și căile lor rânduite sunt cele care au fost felurite. După cum a spus Preaînaltul:

﴿لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا﴾

«Fiecăruia dintre voi i-am rânduit o lege și o cale.»[20] *…"*[21]

Coran, al-Mā'idah 5:48 (fragment)

Religia profeților, binecuvântarea și pacea fie asupra lor, este una singură: între religiile lor nu există deosebire și nici împotrivire. Toți cheamă la adorarea lui Allah singur, la închinarea sinceră numai Lui, la supunerea față de porunca Sa, la îndepărtarea de ceea ce atrage nemulțumirea Lui și la împlinirea ascultării Sale. Toți au fost trimiși pentru a-i scoate pe oameni din întuneric la lumină, din necredință la credință și din rătăcire la călăuzire; pentru a-i salva din Foc, a-i scăpa de ascultarea lui Shayṭān și a-i elibera din ascultarea patimilor și din robia poftelor, aducându-i la ascultarea lui Allah și la urmarea trimișilor Săi, binecuvântarea și pacea fie asupra lor. Aceasta le asigură fericirea în religie, izbânda și bunăstarea în Viața de Apoi. Cine îi urmează

19 A se vedea Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (3443, 3442) și Ṣaḥīḥ Muslim (2365), în formulări apropiate de ceea ce a menționat Shaykh al-Islām, Allah să aibă milă de el.

20 Coran, al-Mā'idah 5:48.

21 Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 15/157–159.

este călăuzit către drumul drept, dobândește ceea ce aduce îndreptarea și izbânda, este ferit de primejdiile pierzării și ale abaterii și se înalță la cele mai mari trepte ale virtuții și la cele mai înalte ranguri ale excelenței în adorare.

„Nu îi este ascuns nimănui care are fie și puțină cunoaștere sau bună înțelegere că lumea islamică de astăzi — ba chiar întreaga lume — are cea mai mare nevoie de o chemare islamică limpede și vădită, care să le explice oamenilor adevărata natură a Islamului, să le lămurească poruncile și frumusețile sale și să le explice înțelesul «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah» și al mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cei mai mulți oameni nu au înțeles cum se cuvine aceste două mărturisiri; de aceea au chemat pe alții alături de Allah și s-au îndepărtat de El. Aceste două mărturisiri sunt rădăcina religiei, temelia credinței și fundamentul Islamului în jurul căruia se învârte totul."[22]

Chemarea la Allah este chemarea la religia Sa neabătută și la calea Sa cea dreaptă, întemeiată pe închinarea sinceră numai Lui și pe urmarea trimișilor Săi, binecuvântarea și pacea fie asupra lor. Ea este religia adevărată și dreaptă: ori de câte ori cercetătorul meditează asupra ei sau o apără cel care discută despre ea, i se arată dovezile ei adevărate, certitudinea lui se întărește prin ea, credința credincioșilor sporește, iar lumina ei strălucește în piepturile oamenilor. Nu tot astfel sunt religiile false și învățăturile născocite, care nu provin din revelația Domnului lumilor și nici din cele pogorâte de Creatorul tuturor făpturilor. Când cineva argumentează în apărarea lor și încearcă să le îndrepte strâmbătatea vădită, nu ies la iveală decât urâțenia, stricăciunea, contradicțiile și incompatibilitățile lor, precum și nenorocirea și pieirea oamenilor.

De aceea, orice om trebuie să știe că axul în jurul căruia se învârte fericirea și temelia neclintită a salvării nu se găsesc decât în ascultarea lui Allah și a Trimisului Său ﷺ, în afară de oricine altcineva. Prin aceasta se deosebesc necredința de credință,

22 ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Majmūʿ fatāwā, 2/336.

câştigul de pierdere, călăuzirea de rătăcire, salvarea de pieire, abaterea de buna îndrumare, devierea de dreptate, oamenii Paradisului de oamenii Focului şi cei temători de Allah de păcătoşi. Minţile nu pot ajunge singure la acest lucru şi nici nu-i pot cunoaşte în amănunt frumuseţea: aceasta se întâmplă numai după ce le luminează lumina mesajului şi le ajunge adevărata natură a Islamului, frumuseţea şi desăvârşirea lui.

3 Statutul chemării la Allah

De aceea, transmiterea și răspândirea acestei religii printre oameni este o îndatorire religioasă și o obligație dintre obligațiile Islamului. Preaînaltul a spus:

﴿وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

«Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește ceea ce este cuvenit și oprește ceea ce este rău! Aceștia sunt cei care izbândesc.»[23]

Coran, Āl ʿImrān 3:104

Ea este o obligație colectivă: dacă unii membri ai comunității musulmane o împlinesc, ceilalți sunt eliberați de păcat.

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Chemarea la Allah este obligatorie pentru fiecare musulman, dar este o obligație colectivă. Un anumit om este dator să împlinească din ea ceea ce poate, atunci când altcineva nu o împlinește. La fel se întâmplă cu poruncirea a ceea ce este cuvenit, oprirea răului, transmiterea celor aduse de Trimis, jihādul pe calea lui Allah și predarea credinței și a Coranului…”[24]

Șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Învățații au arătat limpede că chemarea la Allah, Atotputernicul și Mărețul, este o obligație colectivă în acele ținuturi în care există chemători, dacă ea este împlinită de un număr suficient. Fiecare țară și fiecare regiune are nevoie de chemare și de activitate în acest sens. Ea este o obligație colectivă: când o împlinesc suficienți oameni, obligația cade de pe ceilalți;

23 Coran, Āl ʿImrān 3:104.

24 Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 15/166.

pentru aceștia, chemarea devine o Sunnah stăruitor recomandată și o faptă bună de mare însemnătate.

Dacă însă oamenii acelei regiuni sau ai acelei țări nu împlinesc pe deplin chemarea, păcatul îi cuprinde pe toți, iar obligația le revine tuturor. Fiecare om este dator să cheme după puterea și posibilitatea sa. În privința ansamblului țărilor, este obligatoriu să existe un grup care se dedică chemării la Allah, Preaînaltul, transmite mesajele lui Allah în toată lumea locuită și lămurește porunca Lui prin mijloacele posibile."[25]

25 ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Majmūʿ fatāwā, 2/334–335.

4 Virtuțile chemării la Allah, îndemnul la ea și lauda celor care o împlinesc

Textele Cărții și ale Sunnei despre virtuțile chemării sunt numeroase și se întăresc unele pe altele. Ele arată locul măreț al chemării, rangul înalt al chemătorilor și prețuirea lor înaintea lui Allah. El, Preaslăvitul, le-a înălțat însemnătatea, i-a lăudat în chip deosebit și le-a arătat meritele în multe versete ale nobilului Coran. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ﴾

«Cine are o vorbire mai frumoasă decât acela care cheamă la Allah, săvârșește fapte bune și spune: „Eu sunt dintre musulmani”?»[26]

Coran, Fuṣṣilat 41:33

Întrebarea de aici are rol de afirmare: nimeni nu are o vorbire mai frumoasă decât cel care cheamă la Allah, învățându-i pe cei neștiutori, povățuindu-i pe cei nepăsători și pe cei care se îndepărtează și discutând cu cei care susțin falsitatea. El poruncește adorarea lui Allah în toate formele sale, îndeamnă la ea și o înfrumusețează pe cât poate; îi oprește pe oameni de la cele interzise de Allah și le arată urâțenia lor prin orice mijloc care îi determină să le părăsească. În mod aparte, această chemare

26 Coran, Fuṣṣilat 41:33.

cuprinde chemarea la fundamentul religiei Islamului și prezentarea frumuseții sale, discutarea cu potrivnicii săi în cel mai bun chip și oprirea a ceea ce i se împotrivește, necredința și asocierea. Cine este astfel are cea mai frumoasă vorbire, calea cea mai limpede și umblarea cea mai dreaptă.[27]

Al-Ḥasan al-Baṣrī, Allah să aibă milă de el, a recitat acest verset: «Cine are o vorbire mai frumoasă decât acela care cheamă la Allah, săvârșește fapte bune și spune: „Eu sunt dintre musulmani”?» Apoi a spus: „Acesta este iubitul lui Allah, acesta este apropiatul lui Allah, acesta este cel ales de Allah, acesta este alesul lui Allah, acesta este cel mai iubit dintre oamenii pământului de Allah. El a răspuns chemării lui Allah și i-a chemat pe oameni la ceea ce a răspuns din chemarea Lui. A săvârșit fapte bune prin răspunsul său și a spus: «Eu sunt dintre musulmani.» Acesta este locțiitorul lui Allah.”[28]

Fără îndoială, această laudă înaltă trezește râvna, aprinde simțămintele și îndeamnă sufletele să cheme la Allah și să împlinească această misiune în cel mai bun chip.
Preaînaltul spune:

﴿قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

«Spune: „Aceasta este calea mea: eu chem la Allah cu bună înțelegere, eu și cei care mă urmează. Slavă lui Allah! Eu nu sunt dintre cei care Îi asociază alții.”»[29]

Coran, Yūsuf 12:108

Acest verset arată că drumul nobilului Profet ﷺ și calea sa, precum și calea celor care îl urmează cu bine, sunt chemarea la

27 A se vedea ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī, Taysīr al-Karīm al-Raḥmān, 7/84.
28 Ibn Kathīr a menționat aceasta în Tafsīr-ul său, 4/101.
29 Coran, Yūsuf 12:108.

mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singurul, fără niciun asociat, cu înțelegere limpede de la Allah, cu lumină și dovadă.
Preaînaltul spune:

﴿ٱدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلْحِكْمَةِ وَٱلْمَوْعِظَةِ ٱلْحَسَنَةِ وَجَٰدِلْهُم بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ﴾ ﷺ

«Cheamă la calea Domnului tău cu înțelepciune și bună povățuire și discută cu ei în cel mai bun chip!»[30]
Coran, al-Naḥl 16:125 (fragment)

Și Preaînaltul spune:

﴿وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾ ﷺ

«Cheamă la Domnul tău și nu fi dintre cei care Îi asociază alții!»[31]
Coran, al-Qaṣaṣ 28:87 (fragment)

A menționat atât chemarea la El, cât și chemarea la calea Sa, deoarece chemătorul care îi îndeamnă pe alții către un lucru are nevoie de două lucruri:

Primul: scopul urmărit.

Al doilea: mijlocul și drumul prin care se ajunge la acel scop.

De aceea, chemarea este pomenită uneori ca fiind la Allah, iar alteori la calea Sa. El, Preaslăvitul, este Cel adorat, scopul urmărit prin chemare.[32]

30 Coran, al-Naḥl 16:125.

31 Coran, al-Qaṣaṣ 28:87.

32 A se vedea Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 15/162.

Preaînaltul spune:

﴿وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

«Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește ceea ce este cuvenit și oprește ceea ce este rău! Aceștia sunt cei care izbândesc.»[33]

Coran, Āl ʿImrān 3:104

Versetele care îndeamnă la chemarea la Allah, care stârnesc dorința de a o împlini și arată răsplata, plata și înălțarea pregătite de Allah pentru chemătorii la El, în această viață și în Viața de Apoi, sunt foarte numeroase.

La fel, Sunna profetică cuprinde multe hadithuri despre virtuțile chemării la Allah și despre răsplata măreață a celor care cheamă la El. În Ṣaḥīḥ Muslim, Abū Masʿūd al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, transmite că Profetul ﷺ a spus:

مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ

«Cel care îndrumă către un bine primește o răsplată asemenea celei a celui care îl împlinește.»[34]

33 Coran, Āl ʿImrān 3:104.

34 Ṣaḥīḥ Muslim (1893).

Muslim a mai relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا

«Cel care cheamă la o călăuzire primește o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să micșoreze cu ceva răsplățile lor. Iar cel care cheamă la o rătăcire poartă un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să micșoreze cu ceva păcatele lor.»[35]

S-a relatat în mod autentic că el, binecuvântarea și pacea fie asupra lui, i-a spus lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el:

فَوَاللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنْ حُمْرِ النَّعَمِ

«Pe Allah, ca Allah să călăuzească prin tine un singur om este mai bine pentru tine decât cămilele roșii.»[36]

35 Ṣaḥīḥ Muslim (2674).

36 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (3009) și Ṣaḥīḥ Muslim (2406).

5 Categoriile celor cărora li se adresează chemarea

Cei cărora li se adresează chemarea se împart în două categorii principale, iar sub fiecare dintre ele se află numeroase subdiviziuni.

Prima categorie: musulmanii
Aceștia sunt cei care au primit această religie, s-au supus Domnului lumilor și au crezut în nobilul Său Trimis ﷺ. Ei sunt cunoscuți drept comunitatea care a răspuns chemării. În linii mari, au trei trepte: cel care îi întrece pe alții în fapte bune, cel cumpătat și cel care se nedreptățește pe sine. După cum a spus Preaînaltul:

﴿ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ﴾

«Apoi le-am dat Cartea ca moștenire celor pe care i-am ales dintre robii Noștri. Unii dintre ei se nedreptățesc pe sine, unii sunt cumpătați, iar alții îi întrec pe ceilalți în fapte bune, cu îngăduința lui Allah. Acesta este harul cel mare.»[37]

Coran, Fāțir 35:32

37 Coran, Fāțir 35:32.

Toți sunt dintre oamenii Paradisului; de aceea, în versetul următor, Preaînaltul a spus:

﴿جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ﴾

«Grădini ale șederii veșnice, în care vor intra, împodobiți acolo cu brățări de aur și mărgăritare, iar veșmintele lor vor fi din mătase.»[38]

Coran, Fāṭir 35:33

Cel care îi întrece pe alții în fapte bune și cel cumpătat intră amândoi în Paradis fără socoteală. Cât despre cel care se nedreptățește pe sine, soarta lui Îi aparține lui Allah: dacă voiește, îl pedepsește, iar dacă voiește, îl iartă. Chiar dacă îl pedepsește, el nu rămâne veșnic în Foc. Aceștia sunt chemați să rămână statornici în credință, să sporească în ea și să se îndepărteze de ceea ce o știrbește și o vatămă, fiecare potrivit situației sale.

A doua categorie: nemusulmanii

Aceștia sunt oamenii necredinței, adică nemusulmanii, deoarece acela care nu este musulman este necredincios. Preaînaltul spune:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُ﴾

«Religia înaintea lui Allah este Islamul.»[39]

Coran, Āl ʿImrān 3:19 (fragment)

38 Coran, Fāṭir 35:33.

39 Coran, Āl ʿImrān 3:19.

Și spune:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

«Aceluia care caută o altă religie decât Islamul nu i se va primi aceasta, iar în Viața de Apoi va fi dintre cei pierzători.»[40]

Coran, Āl ʿImrān 3:85

Aceștia se împart în multe categorii și căi felurite, în forme diferite de necredință, rătăcire și falsitate. Totuși, pot fi cuprinși în următoarele grupuri:

1. Ateii: cei care neagă existența lui Allah și tăgăduiesc stăpânirea Sa, asemenea materialiștilor din vechime, despre care Allah a pomenit în Coran că spuneau:

﴿مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾

«Nu este decât viața noastră pământească: murim și trăim și nimic nu ne nimicește în afară de trecerea vremii. Ei însă nu au nicio știință despre aceasta; nu fac decât să presupună.»[41]

Coran, al-Jāthiyah 45:24 (fragment)

Asemenea lor sunt comuniștii din vremurile recente, a căror deviză este: *„Nu există divinitate, iar viața este materie."* Ei au negat existența lui Allah și toate lucrurile nevăzute, precum învierea, socoteala, Paradisul, Focul și altele asemenea. Spun: *„Noi credem în trei: Marx, Lenin și Stalin, și tăgăduim trei: Allah, religia și proprietatea privată."* Allah să-i osândească! Cum sunt ei abătuți!

40 Coran, Āl ʿImrān 3:85.

41 Coran, al-Jāthiyah 45:24.

2. Cei care Îi asociază alții lui Allah: oamenii idolilor și ai statuilor, care au adorat pe alții alături de Allah și I-au alăturat potrivnici și intermediari. Îi iubesc cu o iubire asemenea celei pentru Allah și le îndreaptă supunerea, smerenia și adorarea care nu trebuie îndreptate decât către Allah. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ﴾

«Unii oameni își iau în afara lui Allah potrivnici pe care îi iubesc asemenea iubirii pentru Allah. Dar cei care cred Îl iubesc mai puternic pe Allah.»[42]

Coran, al-Baqarah 2:165 (fragment)

Preaînaltul spune:

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

«Cei care își iau ocrotitori în afara Lui spun: „Noi îi adorăm numai pentru ca ei să ne apropie mai mult de Allah.”»[43]

Coran, al-Zumar 39:3 (fragment)

42 Coran, al-Baqarah 2:165.

43 Coran, al-Zumar 39:3.

Aceștia nu neagă existența lui Allah și nici faptul că El a creat lucrurile. Dimpotrivă, cred că El este Creatorul, Dătătorul mijloacelor de trai, Binefăcătorul și Orânduitorul. Dar între ei și El au așezat intermediari și mijlocitori, pe care îi cheamă, cărora le cer și de la care caută ajutor, îndreptând către ei diferite forme de adorare:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

«Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le poate nici dăuna, nici folosi și spun: „Aceștia sunt mijlocitorii noștri înaintea lui Allah.”»[44]

Coran, Yūnus 10:18 (fragment)

3. Apostații: cei care au intrat în această religie și s-au supus Legii Domnului lumilor, apoi s-au întors pe urmele lor, au devenit necredincioși după ce crezuseră și au părăsit religia după ce primiseră Islamul:

﴿وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ﴾

«Acela care schimbă credința cu necredința s-a abătut de la calea cea dreaptă.»[45]

Coran, al-Baqarah 2:108 (fragment)

În linii mari, apostații sunt de două feluri:

Primul: cei care au părăsit religia, au lepădat credința și s-au întors la necredință.

Al doilea: cei care au făcut deosebire între poruncile religiei, crezând în unele și tăgăduindu-le pe altele, precum cei care au despărțit rugăciunea de zakāt.[46]

44 Coran, Yūnus 10:18.

45 Coran, al-Baqarah 2:108.

46 A se vedea al-Nawawī, Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 1/202.

Părăsirea religiei și ieșirea din ea se pot produce prin mai multe lucruri, cărora învățații le-au consacrat capitole aparte în cărțile despre rânduielile juridice, în *«Cartea rânduielilor privitoare la apostați»*. Apostazia are numeroase cauze și îndemnuri felurite, printre care urmarea patimilor, necunoașterea religiei, dorința bunurilor lumești și chemătorii la rău.

4. Oamenii Cărții: cei care nu au crezut în mesajul lui Muḥammad ﷺ dintre adepții religiilor revelate mai înainte, precum evreii și creștinii. Ei sunt numiți Oamenii Cărții pentru că se raportează la Cărțile lor anterioare, în pofida răstălmăcirilor, schimbărilor și înlocuirilor care le-au atins. Acela dintre ei care nu crede în profeția lui Muḥammad ﷺ și nu îl urmează este necredincios, deoarece mesajul lui Muḥammad ﷺ abrogă legiuirile anterioare. De aceea, el, binecuvântarea și pacea fie asupra lui, a spus:

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٌّ وَلَا نَصْرَانِيٌّ ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ

«Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul lui Muḥammad! Niciun om din această comunitate, fie evreu, fie creștin, nu aude despre mine și apoi moare fără să creadă în mesajul cu care am fost trimis, fără să fie dintre oamenii Focului.»[47]

47 Ṣaḥīḥ Muslim (153).

5. Ipocriții: cei cu cea mai gravă necredință și cei mai primejdioși pentru musulmani, care arată credință, dar ascund în inimile lor necredința, nesupunerea și răzvrătirea:

﴿وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَـٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ﴾

«Când îi întâlnesc pe cei care cred, spun: „Credem!” Dar când rămân singuri cu diavolii lor, spun: „Noi suntem cu voi; doar ne batem joc.”»[48]

Coran, al-Baqarah 2:14

De aceea, Allah Preaînaltul le-a rânduit cele mai grele pedepse din Foc și i-a așezat în cea mai de jos adâncime a lui:

﴿إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا﴾

«Ipocriții vor fi în adâncimea cea mai de jos a Focului, iar tu nu le vei găsi niciun ajutător.»[49]

Coran, al-Nisāʾ 4:145

48 Coran, al-Baqarah 2:14.

49 Coran, al-Nisāʾ 4:145. Aceasta arată că necredincioșii vor avea pedepse diferite în Foc, în Ziua Învierii, potrivit necredinței lor, vătămării aduse musulmanilor și împiedicării oamenilor de la calea lui Allah. A se vedea Ibn Ḥajar, Fatḥ al-Bārī, 11/423.

Toți acești necredincioși, cu feluritele lor categorii și căi diferite, sunt chemați prin mesajul Islamului și li se cere să intre în religia islamică, pentru a se salva din Foc în Ziua Învierii, a dobândi fericirea în această viață și în Viața de Apoi și a fi feriți de marea umilire și de pierderea vădită. Musulmanii au datoria să le transmită mesajul Islamului și să le lămurească această religie, mai ales în vremea noastră:

„Allah, Atotputernicul și Mărețul, a înlesnit chemarea prin mai multe mijloace decât au avut cei dinaintea noastră. Astăzi, posibilitățile de chemare sunt mai numeroase, iar mijloacele sunt multe. Dovada le poate fi arătată oamenilor în chipuri felurite: prin radio, prin televiziune, prin presă și prin multe alte căi."[50]

Când sunt chemați acești oameni, trebuie să se țină seama de starea lor. Chemătorul trebuie să cunoască felul necredinței lor, îndoielile pe care le au în această privință, cauzele și îndemnurile ei. Apoi se adresează fiecărui grup în felul potrivit lui și fiecărei categorii prin metoda care are înrâurire asupra ei. Fără îndoială, modul în care îi este transmisă chemarea unui ateu se deosebește de cel folosit pentru un om care Îi asociază alții lui Allah, iar modul folosit pentru acesta se deosebește de cel potrivit unui om al Cărții, și tot astfel.

Trebuie să se țină seama și de starea lor sufletească, de împrejurările lor și de atitudinea față de religie. Printre ei se află cel care dorește binele, dar este nepăsător și are puțină înțelegere; cel care se îndepărtează de adevăr, fiind prins de altceva; precum și împotrivitorul încăpățânat, care discută în contradictoriu. Fiecăreia dintre aceste categorii i se potrivește un anumit fel de a fi chemat.

50 ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Majmūʿ fatāwā, 1/335.

6 Treptele chemării, potrivit stării celor cărora li se adresează

Din cele arătate se înțelege că este necesar să se țină seama de starea celor chemați la Allah și că este important să i se vorbească fiecăruia în felul potrivit lui, care îl poate înrâuri cel mai mult. Scopul chemătorului sincer, care le dorește binele, este să le aducă binele prin calea cea mai reușită și prin mijlocul cel mai apropiat, ținând seama de ceea ce i se potrivește fiecăruia și are cea mai mare putere de a-l mișca.
În linii mari, se poate spune că treptele chemării, atunci când ținem seama de starea celor cărora ne adresăm, sunt trei: înțelepciunea, buna povățuire și discuția purtată în cel mai bun chip. La aceste trei feluri a arătat Allah în nobilul Coran, spunând:

﴿ٱدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلْحِكْمَةِ وَٱلْمَوْعِظَةِ ٱلْحَسَنَةِ ۖ وَجَٰدِلْهُم بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ﴾ ﷺ

«Cheamă la calea Domnului tău cu înțelepciune și bună povățuire și discută cu ei în cel mai bun chip!»[51]
Coran, al-Naḥl 16:125 (fragment)

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a explicat înțelesul acestui verset:

„El, Preaslăvitul, a pomenit treptele chemării și le-a împărțit în trei, potrivit stării celui chemat. Acesta fie caută adevărul, îl dorește, îl iubește și îl preferă altor lucruri atunci când îl cunoaște

51 Coran, al-Naḥl 16:125.

— iar un asemenea om este chemat prin înțelepciune și nu are nevoie de povățuire sau de dezbatere; fie este întors de la adevăr, fiind prins de ceea ce i se împotrivește, dar l-ar prefera și l-ar urma dacă l-ar cunoaște — iar acesta are nevoie, pe lângă înțelepciune, și de povățuire, prin îndemn la bine și avertizare; fie se împotrivește cu încăpățânare — iar cu acesta se discută în cel mai bun chip."[52]

Acest verset nobil trasează, așadar, liniile mari ale treptelor reușite ale chemării, potrivit stării celor cărora li se adresează. Căci „aceștia sunt de multe feluri și se află în stări diferite:

1. Printre ei se află cel care dorește binele, dar este nepăsător și are puțină înțelegere. El trebuie chemat prin înțelepciune: să i se explice adevărul, să fie îndrumat către el și să i se atragă atenția asupra binelui pe care îl aduce aici și în Viața de Apoi. Atunci primește chemarea, se trezește din nepăsare și din neștiință și se grăbește către adevăr.

2. Printre ei se află cel care se îndepărtează de adevăr, fiind prins de altceva. Un asemenea om are nevoie de bună povățuire, de îndemn la bine și avertizare: să i se arate foloasele, grabnice și de mai târziu, ale ținerii de adevăr, precum și nenorocirea, stricăciunea și urmările rele ale împotrivirii față de el. Poate că, prin aceasta, va răspunde adevărului și va părăsi falsitatea în care se află.

3. A treia categorie o alcătuiesc cei pe care o îndoială îi împiedică să înțeleagă adevărul și să i se supună. Un asemenea om are nevoie de discuție și dezbatere în cel mai bun chip, până când înțelege adevărul și îndoiala este îndepărtată. Față de el, chemătorul trebuie să arate mai multă blândețe decât față de cei de mai înainte și să rabde discutarea îndoielii lui și smulgerea rădăcinilor ei din inimă. Aceasta se face prin lămurirea și diversificarea dovezilor care arată adevărul, prin explicarea lor deplină și limpede, potrivit limbii și uzanțelor celui chemat."[53]

---

52 Ibn al-Qayyim, Al-Ṣawāʿiq al-mursalah, 4/1276–1277.

53 ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Majmūʿ fatāwā, 1/341–342.

Fără îndoială, toate acestea îi cer chemătorului o cunoaștere mai adâncă a religiei, o bună înțelegere a rânduielilor Legii și cunoașterea stării celor cărora li se adresează.

7 Ordinea priorităților în chemare

Pe lângă toate acestea, trebuie respectată ordinea priorităților în chemarea la Allah. Nu se începe cu ceea ce este important înaintea a ceea ce este mai important și nici cu ramurile înaintea rădăcinilor. Mai întâi se întărește crezul, se explică credința și se statornicesc fundamentele religiei. Abia după aceea se trece la lămurirea rânduielilor Legii, a poruncilor, a interdicțiilor, a bunei purtări și a regulilor de conduită. „Când dorește să cheme, chemătorul trebuie să înceapă cu monoteismul, care este înțelesul mărturisirii că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah. Faptele nu sunt valabile decât prin el: el este temelia pe care se clădesc. Când el lipsește, faptele nu folosesc, ci sunt zadarnice, deoarece adorarea nu este valabilă împreună cu asocierea. Preaînaltul a spus:

﴿مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلْكُفْرِ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ وَفِى ٱلنَّارِ هُمْ خَٰلِدُونَ﴾

«Cei care Îi asociază alții lui Allah nu au dreptul să întrețină moscheile lui Allah, în timp ce mărturisesc împotriva lor înșiși necredința. Faptele acestora sunt zadarnice și în Foc vor rămâne veșnic.»[54]

Coran, al-Tawbah 9:17

54 Coran, al-Tawbah 9:17.

Cunoașterea înțelesului mărturisirii este prima îndatorire a robilor; de aceea, ea este primul lucru cu care începe chemarea."[55] Aceasta este calea tuturor profeților în chemarea la Allah: mai întâi își cheamă comunitățile la adorarea numai a lui Allah, la închinarea sinceră Lui și la respingerea asocierii. După aceea, îi învață pe cei care au rostit mărturisirea monoteismului și au recunoscut-o celelalte rânduieli ale religiei. Tot astfel au procedat ultimul dintre profeți ﷺ și cei care îl urmează cu bine până în Ziua Judecății.

Al-Bukhārī și Muslim au relatat în cele două culegeri autentice de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că atunci când l-a trimis pe Muʿādh în Yemen, Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus:

إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ شَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

«Vei merge la un popor dintre Oamenii Cărții. Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah.»

Într-o altă relatare:

أَنْ يُوَحِّدُوا اللَّهَ

«Să-L adore numai pe Allah.»

فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوكَ لِذَلِكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوكَ لِذَلِكَ

55 Sulaymān ibn ʿAbd Allāh, Taysīr al-ʿAzīz al-Ḥamīd, pp. 122–123.

فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ فَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوكَ لِذَلِكَ فَإِيَّاكَ وَكَرَائِمَ أَمْوَالِهِمْ وَاتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ

«Dacă te ascultă în aceasta, învață-i că Allah le-a impus cinci rugăciuni în fiecare zi și noapte. Dacă te ascultă în aceasta, învață-i că Allah le-a impus o danie care se ia de la cei bogați dintre ei și se întoarce la cei săraci dintre ei. Dacă te ascultă în aceasta, ferește-te să le iei bunurile cele mai de preț și teme-te de ruga celui nedreptățit, căci între ea și Allah nu se află nicio perdea.»[56]

Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: „Se cunoaște cu certitudine din religia Trimisului ﷺ, iar comunitatea Islamului este de acord, că rădăcina Islamului și primul lucru poruncit făpturilor sunt mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Prin aceasta, necredinciosul devine musulman, dușmanul devine apropiat, iar cel al cărui sânge și avere erau lipsite de ocrotire ajunge să aibă sângele și averea ocrotite."[57]

După chemarea la adorarea numai a lui Allah, sunt lămurite rânduielile, oamenii sunt chemați la ele și sunt tratate relele răspândite în societate. După chemarea la monoteism, profetul lui Allah, Lūṭ, pacea fie asupra lui, s-a concentrat asupra avertizării împotriva faptei rușinoase a sodomiei, din pricina ispitei ei și a răspândirii ei în poporul său. Profetul lui Allah, Shuʿayb, pacea fie asupra lui, s-a concentrat asupra avertizării împotriva înșelării la măsură și la cântar. Tot astfel au procedat toți ceilalți trimiși, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lor: au îndreptat

56 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (1395) și Ṣaḥīḥ Muslim (19).

57 Sulaymān ibn ʿAbd Allāh l-a citat în Taysīr al-ʿAzīz al-Ḥamīd, p. 127.

crezurile și comunitățile, apoi au îndreptat și celelalte laturi ale stricăciunii. Scopul lor în toate acestea era să-i scoată pe oameni din întuneric la lumină și să-i îndrume către adevăr, pentru ca ei să-l urmeze și să scape de Foc și de mânia Celui Atotputernic.

8 Cum sunt invitați nemusulmanii la Islam

Metoda deplină și desăvârșită prin care nemusulmanii sunt invitați la Islam este metoda nobilului Coran, cu argumentele sale limpezi, dovezile sale strălucitoare, îndrumările sale drepte și indicațiile sale vădite. Când cercetăm căile prin care Coranul îi cheamă pe necredincioși, în pofida religiilor și credințelor lor felurite, vedem că ele se concentrează în următoarele puncte:[58]

1. Arătarea frumuseților religiei islamice, a desăvârșirii și a splendorii ei în crez, în actele de adorare și în regulile de conduită. Șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, spune: „Musulmanii de astăzi — ba chiar întreaga lume — au cea mai mare nevoie de lămurirea religiei lui Allah, de arătarea frumuseților și de explicarea adevăratei ei naturi. Pe Allah, dacă oamenii de astăzi și dacă lumea ar cunoaște-o așa cum este ea în realitate, ar intra în ea în cete."[59]

2. Pomenirea dovezilor care arată mesajul lui Muḥammad ﷺ, pentru a se călăuzi cel care urmărește adevărul și dreptatea și pentru a se statornici dovada împotriva celui încăpățânat.

3. Respingerea îndoielilor necredincioșilor despre religie și desființarea argumentelor pe care le invocă sau prin care discută împotriva musulmanilor. Nobilul Coran a arătat dovezile cele mai limpezi și argumentele cele mai puternice, îndeajuns pentru a statornici adevărul și a înlătura falsitatea.

4. Amintirea pedepselor comunităților de demult și a felului în care Allah a nimicit popoarele răzvrătite, prin felurite pedepse și sancțiuni pilduitoare.

---

58 A se vedea ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī, Al-Qawāʿid al-ḥisān al-mutaʿalliqah bi-tafsīr al-Qurʾān, p. 9.

59 Majmūʿ muʾallafāt al șeicului Ibn Bāz, 1/338.

5. Avertizarea lor împotriva pedepselor acestei vieți și a pedepselor din Viața de Apoi, pe care Allah le-a pregătit pentru necredincioși.

6. Îmbinarea îndemnului cu avertizarea, pomenind marile foloase, roadele folositoare și binele neîntrerupt, aici și în Viața de Apoi, care decurg din primirea Islamului, precum și relele numeroase, pagubele primejdioase și stricăciunile care urmează una alteia în această viață și în Viața de Apoi, dacă rămân în necredință. Un exemplu este ceea ce a spus Profetul ﷺ în scrisoarea sa către Heraclius, împăratul romanilor:

أَمَّا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدِعَايَةِ الْإِسْلَامِ، أَسْلِمْ تَسْلَمْ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، فَإِنْ تَوَلَّيْتَ فَإِنَّ عَلَيْكَ إِثْمَ الْأَرِيسِيِّينَ

«... Apoi: te chem să primești Islamul. Primește Islamul și vei fi în siguranță; Allah îți va da răsplata de două ori. Dacă însă te întorci, asupra ta va fi și păcatul supușilor tăi.»[60]

În această frază, el ﷺ a îmbinat îndemnul cu avertizarea.[61]

7. Arătarea diferitelor rele, a stricăciunii, a urmărilor grele, a contradicțiilor și a tulburării din religiile lor false.

8. Avertizarea lor să nu-i asculte pe conducătorii răului și pe chemătorii către Foc, căci sufletele lor vor fi sfâșiate de regrete pentru că i-au ascultat.

9. Amintirea binefacerilor lui Allah care se succed neîntrerupt asupra lor și a darurilor Sale repetate; arătarea faptului că El singur creează și orânduiește și că binefacerile văzute și ascunse sunt numai de la El. Cel care este astfel este singurul care merită să fie adorat și ascultat, în afară de oricine altcineva.

10. Compararea frumuseților și a desăvârșirilor Islamului cu relele, necunoașterea și contradicțiile din religiile lor.

60 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (7).

61 A se vedea și Ibn Ḥajar, Fatḥ al-Bārī, 1/39.

11. Discutarea cu ei cu știință pătrunzătoare, dovezi limpezi și argumente vădite. Discuția cu ei are două foloase:

Primul: omul să fie întors de la falsitatea sa și să se întoarcă la adevăr.

Al doilea: răul și dușmănia lui să fie oprite, iar oamenilor să li se arate că ceea ce susține este fals.[62]

12. Înlăturarea concepțiilor greșite despre religie și a imaginilor deformate pe care le au despre ea. Unii au primit religia într-o înfățișare deformată din pricina stricăciunii celor care aparțin unor grupări rătăcite, dar se declară musulmani, sau din pricina neștiinței unora dintre cei care o transmit. Celor chemați nu li se arată astfel spiritul Islamului, adevărata lui natură, frumusețea și desăvârșirea lui, ceea ce îi face pe unii să se retragă și să nu-l primească. Dacă aceste imagini deformate și concepții greșite sunt înlăturate, ei văd frumusețea și desăvârșirea acestei religii și depărtarea ei de exagerare și abatere.

Odată, la Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, au venit trei călugări. El a discutat cu ei și a statornicit dovada că sunt necredincioși și nu urmează religia lui Ibrāhīm și a lui al-Masīḥ, pacea fie asupra amândurora.

Ei i-au spus: *„Noi facem ceea ce faceți și voi. Voi vorbiți despre stăpâna Nafīsah, iar noi vorbim despre stăpâna Maryam. Noi și voi suntem de acord că al-Masīḥ și Maryam sunt mai buni decât al-Ḥusayn și Nafīsah. Voi căutați ajutor la drepții care au fost înaintea voastră, și noi facem la fel."*

El le-a răspuns: *„Cine face aceasta se aseamănă cu voi într-o privință. Nu aceasta este religia lui Ibrāhīm. Religia lui Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, era să nu adorăm decât pe Allah singur, fără niciun asociat, fără vreun egal, fără soție și fără copil, și să nu-I alăturăm niciun înger, niciun soare, nicio lună, nicio stea, niciun profet dintre profeți și niciun om drept..."* A început să le lămurească adorarea numai a lui Allah, așa cum au învățat-o profeții și trimișii, și adevărata ei natură, arătând că ea este cu totul deosebită de ceea ce urmează acei susținători ai falsității.

62 Ibn al-Qayyim, Al-Ṣawā'iq al-mursalah, 4/1276.

Când au auzit aceasta, au spus: „Religia pe care ai descris-o este mai bună decât cea pe care o urmăm noi și aceștia.” Apoi au plecat de la el.[63]

13. Blândețea față de ei, străduința de a-i sfătui sincer și de a le câștiga inimile, răbdarea în această misiune și negrăbirea rezultatelor și a roadelor.

Câștigarea inimilor lor are o mare înrâurire: le atrage inimile către bine, le face dragă călăuzirea și îi îndeamnă să primească Islamul. După cum „Abū Dāwūd a relatat că Profetul a cerut ploaie pentru unii dintre cei care Îi asociau alții lui Allah, atunci când i-au cerut să se roage pentru ploaie în folosul lor, și el s-a rugat pentru ei.[64] Aceasta a fost o bunătate arătată lor, prin care le câștiga inimile, după cum făcea și prin alte mijloace.”[65]
Imamul Aḥmad a relatat de la Ṣafwān ibn Umayyah, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:

أَعْطَانِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ حُنَيْنٍ وَإِنَّهُ لَأَبْغَضُ النَّاسِ إِلَيَّ
فَمَا زَالَ يُعْطِينِي حَتَّى صَارَ وَإِنَّهُ لَأَحَبُّ النَّاسِ إِلَيَّ

«Trimisul lui Allah ﷺ mi-a dăruit în ziua de la Ḥunayn, pe când el îmi era cel mai nesuferit dintre oameni. A continuat să-mi dăruiască până când a ajuns cel mai iubit dintre oameni pentru mine.»[66]

63 A se vedea Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 1/370–371.

64 Nu am găsit această relatare în Sunan Abī Dāwūd. Al-Bukhārī a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său (4821) ceva asemănător, de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el. În relatare se spune: „S-a venit la Trimisul lui Allah ﷺ și i s-a spus: «O, Trimis al lui Allah, cere-I lui Allah ploaie pentru Muḍar!» El a spus: «Pentru Muḍar?! Ce îndrăzneț ești!» Apoi s-a rugat pentru ploaie și au primit ploaie…” Hadithul.

65 Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 1/145.

66 Al-Musnad, 6/465. A se vedea și Ibn Kathīr, Tafsīr, 2/364, la explicarea cuvintelor «cei ale căror inimi trebuie câștigate», din sura al-Tawbah.

Al-Bukhārī a relatat în Al-Adab al-mufrad, cu un lanț bun, de la Mujāhid, care a spus: „Eram la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, iar slujitorul său jupuia o oaie. I-a spus: «Băiete, când termini, începe cu vecinul nostru evreu!» Un om dintre cei prezenți a întrebat: «Cu evreul? Allah să te îndrepte!» El a răspuns: «L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ stăruind asupra drepturilor vecinului până când ne-am temut — sau ni s-a părut — că îl va face moștenitor.»”[67]

Așadar, câștigarea inimilor, blândețea față de cei chemați, bunătatea arătată lor și altele asemenea au o mare înrâurire asupra sufletelor lor, făcându-le să primească binele și să se încredințeze de el.

67 Al-Adab al-mufrad (128). Șeicul al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Adab al-mufrad (95).

9 Temeliile și însușirile care trebuie să se găsească în cel care cheamă

Aceasta ne îndeamnă să vorbim despre însușirile chemătorului reușit și cu înrâurire, despre temeliile pe care trebuie să se sprijine pentru ca această chemare să-și aducă roadele. Ele sunt multe, iar aici mă voi mărgini să le pomenesc pe cele mai importante și mai însemnate.

1. Închinarea sinceră numai lui Allah
Ea este temelia primirii tuturor faptelor. Dacă faptele sunt lipsite de ea, nu sunt primite. Allah Preaînaltul spune:

﴿أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ﴾

«Cu adevărat, numai lui Allah I se cuvine închinarea curată!»[68]
Coran, al-Zumar 39:3 (fragment)

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾

«Nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, dedicându-I numai Lui închinarea.»[69]
Coran, al-Bayyinah 98:5 (fragment)

68 Coran, al-Zumar 39:3.
69 Coran, al-Bayyinah 98:5.

Chemătorul trebuie să-I fie sincer lui Allah în faptele sale și în chemarea la Domnul său. Nu urmărește prin aceasta fățărnicia, renumele, laudele oamenilor sau cuvintele lor de prețuire, ci numai Fața lui Allah. După cum a spus Preaînaltul:

﴿قُلۡ هَٰذِهِۦ سَبِيلِيٓ أَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ﴾

«Spune: „Aceasta este calea mea: eu chem la Allah cu bună înțelegere.”»[70]

Coran, Yūsuf 12:108 (fragment)

În acest verset nobil se află „atragerea atenției asupra sincerității: mulți dintre oameni, chiar când cheamă la adevăr, cheamă de fapt către ei înșiși”.[71] De aceea, grija chemătorului sincer nu este să-și înmulțească adepții, să-și răspândească renumele sau să primească multe laude. Preocuparea și strădania lui sunt ca oamenii să intre în religia lui Allah și să fie salvați din Foc.

70 Coran, Yūsuf 12:108.

71 Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Kitāb al-Tawḥīd, p. 33.

2. Sinceritatea față de Allah

Aceasta este o temelie măreață, care trebuie să se găsească în cel care cheamă la Allah: în scopul, vorbele și faptele sale. El își continuă chemarea cu hotărâre adevărată, intenție bună și voință dreaptă. Allah Preaînaltul spune:

﴿مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم
مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا لِّيَجْزِىَ
ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ إِن شَآءَ أَوْ
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾

«Dintre credincioși sunt bărbați care au fost credincioși legământului făcut cu Allah. Unii și-au împlinit legământul, iar alții așteaptă și nu au schimbat nimic, pentru ca Allah să-i răsplătească pe cei sinceri pentru sinceritatea lor, iar pe ipocriți să-i pedepsească, dacă voiește, sau să le primească pocăința. Allah este, cu adevărat, Iertător, Îndurător.»[72]

Coran, al-Aḥzāb 33:23–24

Dacă cel care cheamă este sincer față de Allah în chemarea adresată robilor Săi, ea își aduce roadele: oamenii au încredere în el, primesc chemarea lui și se îndreaptă spre el, iar vorbele sale pătrund în inimile lor. Ceea ce iese din inimă ajunge la inimă, iar ceea ce iese numai de pe limbă nu trece dincolo de auz.

72 Coran, al-Aḥzāb 33:23–24.

3. Urmarea pildei Profetului ﷺ

El este pilda și exemplul bun în toate lucrurile. Allah Preaînaltul spune:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْآخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾

«În Trimisul lui Allah aveți, cu adevărat, o pildă frumoasă, pentru acela care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.»[73]

Coran, al-Aḥzāb 33:21

Cei mai îndreptățiți să-l ia drept pildă sunt chemătorii la Allah, fiindcă ei îi cheamă pe oameni să-l urmeze și să-i urmeze exemplul. Au, așadar, datoria să fie ei primii care fac aceasta.

Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui: a avut cea mai mare înrâurire asupra celor cărora li se adresa, prin desăvârșirea purtării sale, prin caracterul său frumos, prin regulile sale de conduită, prin blândețea în relațiile cu oamenii și prin noblețea îndrumării și a înfățișării sale. Un om drept, numai privindu-l și ascultându-l, era încredințat de sinceritatea lui și de adevărul chemării sale. Îndată ce îi vedea chipul nobil, știa că nu este chipul unui mincinos. De aceea, chemătorii la Allah sunt cu atât mai datori să-i urmeze pilda în chipul cel mai deplin și să se țină cel mai îndeaproape de purtarea, îndrumarea și regulile sale de conduită ﷺ.

73 Coran, al-Aḥzāb 33:21.

4. Cunoașterea

Ea este o condiție care trebuie să se găsească în cel care cheamă la Allah. Chemarea trebuie făcută cu știință și bună înțelegere. Cine vorbește despre ceea ce nu știe nu clădește și nu îndreaptă, ci dărâmă și strică. Allah Preaînaltul arată calea Profetului ﷺ și a celor care îl urmează în chemarea la Allah, spunând:

﴿قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

«Spune: „Aceasta este calea mea: eu chem la Allah cu bună înțelegere, eu și cei care mă urmează. Slavă lui Allah! Eu nu sunt dintre cei care Îi asociază alții.”»[74]

Coran, Yūsuf 12:108

Buna înțelegere înseamnă cunoașterea dreaptă, clădită pe Cartea lui Allah și pe Sunna Trimisului Său ﷺ.
Cunoașterea precedă vorba, fapta și chemarea la Allah. Allah Preaînaltul spune:

﴿فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ﴾

«Să știi că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și cere iertare pentru păcatul tău!»[75]

Coran, Muḥammad 47:19 (fragment)

El, Preaslăvitul, a început cu știința înaintea vorbei și a faptei, „fiindcă ea este o condiție pentru ca vorba și fapta să fie drepte; acestea nu sunt luate în seamă decât prin ea. Cunoașterea le precedă, deoarece îndreaptă intenția care face fapta dreaptă”.[76]

74 Coran, Yūsuf 12:108.

75 Coran, Muḥammad 47:19.

76 Ibn Ḥajar, Fatḥ al-Bārī, 1/160. Acestea sunt cuvintele lui Ibn al-Munayyir.

După cum a spus ʿUmar ibn ʿAbd al-ʿAzīz, Allah să aibă milă de el: „Acela care Îl adoră pe Allah fără știință strică mai mult decât îndreaptă.”[77]

De aceea, Allah i-a lăudat pe oamenii cunoașterii în Cartea Sa și i-a pomenit cu prețuire în multe versete. Preaînaltul spune:

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾

«Spune: „Sunt egali cei care știu și cei care nu știu?” Numai cei înzestrați cu minte își amintesc.»[78]

Coran, al-Zumar 39:9 (fragment)

Preaînaltul spune:

﴿يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ﴾

«Allah îi înalță cu trepte pe aceia dintre voi care au crezut și pe cei cărora li s-a dăruit știința.»[79]

Coran, al-Mujādilah 58:11 (fragment)

Și Preaînaltul spune:

﴿إِنَّمَا يَخْشَى ٱللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ ٱلْعُلَمَٰٓؤُاْ﴾

«Dintre robii lui Allah, numai cei înzestrați cu știință se tem de El.»[80]

Coran, Fāțir 35:28 (fragment)

---

77 A se vedea Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 28/136.

78 Coran, al-Zumar 39:9.

79 Coran, al-Mujādilah 58:11.

80 Coran, Fāțir 35:28.

Dacă știința nu îl însoțește pe chemător de la primul pas pe care îl face pe drumul chemării până la ultimul, el merge fără drum și înaintează fără îndreptare. Îi este tăiată calea prin care ar ajunge la țintă și îi este închis drumul călăuzirii și al izbânzii. Nu îndepărtează de cunoaștere decât tâlharii drumului, locțiitorii lui Iblīs și slujbașii săi.[81]

5. Blândețea

Chemătorul trebuie să fie blând cu cei cărora li se adresează, îngăduitor cu ei, cu chip deschis, cu purtare lină și cu vorbe plăcute. După cum a spus Profetul ﷺ:

إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ

«Blândețea nu se află într-un lucru fără să-l înfrumusețeze și nu este smulsă dintr-un lucru fără să-l urâțească.»[82]

El ﷺ a spus:

إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفْقَ، وَيُعْطِي عَلَى الرِّفْقِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ، وَمَا لَا يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ

«Allah este Blând, iubește blândețea și dăruiește pentru blândețe ceea ce nu dăruiește pentru asprime și nici pentru altceva în afara ei.»[83]

81 A se vedea Ibn al-Qayyim, Madārij al-sālikīn, 2/464.

82 Ṣaḥīḥ Muslim (2594).

83 Ṣaḥīḥ Muslim (2593).

El ﷺ a mai spus:

بَشِّرُوا وَلَا تُنَفِّرُوا، وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا

«Dați vești bune și nu îndepărtați! Ușurați și nu îngreunați!»[84]

Și el ﷺ a spus:

مَنْ يُحْرَمِ الرِّفْقَ يُحْرَمِ الْخَيْرَ

«Cine este lipsit de blândețe este lipsit de bine.»[85]

Scopul chemării la Allah este transmiterea către făpturi a rânduielilor lui Allah. Aceasta nu se împlinește decât atunci când inimile lor înclină către chemător, iar sufletele lor își găsesc liniștea alături de el, ceea ce se întâmplă atunci când chemătorul este milostiv și nobil. De aceea, Allah Preaînaltul i-a spus Trimisului Său ﷺ, mai-marele profeților și al trimișilor:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ﴾

«Prin mila lui Allah ai fost blând cu ei. Dacă ai fi fost aspru și cu inima împietrită, s-ar fi risipit din jurul tău.»[86]

Coran, Āl ʿImrān 3:159 (fragment)

Dacă ai fi fost dur și neîndurător în purtarea față de ei, s-ar fi îndepărtat de tine, ar fi fugit de tine și nu și-ar fi găsit liniștea la tine; astfel nu s-ar fi împlinit țelul călăuzirii lor și al îndrumării lor spre calea cea dreaptă.

84 Ṣaḥīḥ Muslim (1732).
85 Ṣaḥīḥ Muslim (2592).
86 Coran, Āl ʿImrān 3:159.

Apoi, oricare ar fi rangul chemătorului, oricâtă minte și știință ar avea, el nu este mai bun decât Mūsā și Hārūn, pacea fie asupra amândurora. Iar cel căruia îi adresează chemarea nu este mai ticălos decât Faraon. Allah le-a poruncit amândurora să-i vorbească cu blândețe, spunând:

﴿فَقُولَا لَهُۥ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ﴾

«Vorbiți-i cu vorbe blânde! Poate își va aminti sau se va teme.»[8788]
Coran, Ṭā Hā 20:44

6. Răbdarea

Ea este o trăsătură nobilă și aleasă, una dintre puterile sufletului prin care acesta se îndreaptă, se curăță și se statornicește. Este una dintre cele mai importante îndatoriri, dintre cele mai mari obligații, mai ales pentru cei care cheamă la Allah și la religia Sa cea neabătută. De aceea, Allah le-a poruncit-o profeților și trimișilor Săi, pacea fie asupra lor, care sunt mai-marii, întâistătătorii și călăuzele celor care cheamă la Allah. I-a poruncit-o și imamului lor și ultimului dintre ei, Muḥammad ﷺ. Preaînaltul a spus:

﴿فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ﴾

«Rabdă, așa cum au răbdat trimișii înzestrați cu hotărâre fermă, și nu te grăbi în privința lor!»[89]
Coran, al-Aḥqāf 46:35 (fragment)

87 Coran, Ṭā Hā 20:44.

88 A se vedea Fatāwā ale șeicului ʿAbd Allāh ibn Ḥumayd, Allah să aibă milă de el, p. 311.

89 Coran, al-Aḥqāf 46:35.

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱصۡبِرۡ وَمَا صَبۡرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُ فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحۡسِنُونَ﴾

«Rabdă! Răbdarea ta nu este decât prin Allah. Nu te întrista pentru ei și nu fi strâmtorat de ceea ce uneltesc! Allah este, cu adevărat, cu cei care se tem de El și cu cei care împlinesc binele.»[90]

Coran, al-Naḥl 16:127–128

Și Preaînaltul a spus:

﴿وَلَقَدۡ كُذِّبَتۡ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِكَ فَصَبَرُواْ عَلَىٰ مَا كُذِّبُواْ وَأُوذُواْ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمۡ نَصۡرُنَاۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ وَلَقَدۡ جَآءَكَ مِن نَّبَإِي ٱلۡمُرۡسَلِينَ﴾

«Au fost socotiți mincinoși și trimiși de dinaintea ta, dar au răbdat când au fost socotiți mincinoși și vătămați, până când le-a venit ajutorul Nostru. Nimeni nu poate schimba cuvintele lui Allah. Ți-au venit deja vești despre trimiși.»[91]

Coran, al-Anʿām 6:34

90 Coran, al-Naḥl 16:127–128.

91 Coran, al-Anʿām 6:34.

Dacă nu este răbdător, chemătorul se oprește și face cale întoarsă chiar de la începutul drumului. Îl vor atinge, negreșit, unele vătămări și încercări. Dacă nu se împodobește cu răbdare, nu poate continua pe drumul chemării. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔاۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾

«Dacă răbdați și vă temeți de Allah, viclenia lor nu vă va vătăma cu nimic. Allah cuprinde pe deplin ceea ce fac ei.»[92]

Coran, Āl ʿImrān 3:120 (fragment)

„Aceste trei însușiri sunt neapărat necesare: cunoașterea, blândețea și răbdarea. Cunoașterea vine înainte de poruncire și de oprire, blândețea le însoțește, iar răbdarea vine după ele; totuși, fiecare dintre cele trei trebuie să fie prezentă în toate aceste stări. După cum se transmite de la unii dintre înaintași: «Nu poruncește ceea ce este cuvenit și nu oprește răul decât acela care cunoaște ceea ce poruncește și ceea ce oprește, este blând în ceea ce poruncește și în ceea ce oprește și este îngăduitor în ceea ce poruncește și în ceea ce oprește.»”[93]

92 Coran, Āl ʿImrān 3:120.

93 Ibn Taymiyyah, Majmūʿ al-fatāwā, 28/137.

7. Pilda bună

Cel care cheamă la Allah trebuie să se grăbească spre bine, să se întreacă în fapte de ascultare și să stea departe de rău. Cei cărora li se adresează să nu vadă la el decât caracter frumos, relații nobile cu oamenii, purtare bună, sârguință și străduința de a împlini ceea ce spune. Allah Preaînaltul redă astfel vorbele profetului Său Shuʿayb, pacea fie asupra lui:

﴿وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَآ أَنْهَىٰكُمْ عَنْهُ﴾

«Nu voiesc să fac, împotrivindu-mă vouă, tocmai ceea ce vă opresc să faceți.»[94]

Coran, Hūd 11:88 (fragment)

El se deosebește astfel de chemătorii falsității și de imamii răului, care spun ceea ce nu fac și fac ceea ce nu poruncesc altora să facă.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune: „Învățații răi s-au așezat la poarta Paradisului: prin cuvintele lor îi cheamă pe oameni la el, dar prin faptele lor îi cheamă în Foc. Ori de câte ori vorbele lor le spun oamenilor: «Veniți!», faptele lor le spun: «Nu-i ascultați! Dacă ceea ce vă cheamă să urmați ar fi adevărat, ar fi primii care ar răspunde.» La înfățișare, ei sunt călăuze, dar în realitate sunt tâlhari care taie drumul."[95]

Prin purtarea sa bună și prin frumoasa împlinire a celor la care cheamă, chemătorul îi înrâurește pe oameni mai puternic decât prin vorbe. După cum se spune: chemarea prin starea omului este mai grăitoare decât chemarea prin cuvinte.

94 Coran, Hūd 11:88.

95 Ibn al-Qayyim, Al-Fawā'id, p. 80.

8. Caracterul bun

Prin caracterul său bun, prin frumoasa purtare cu oamenii și prin relațiile nobile cu ei, chemătorul îi înrâurește puternic pe cei cărora li se adresează. Le atrage inimile către el, le câștigă sufletele și le mișcă simțămintele. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ مِنْ خِيَارِكُمْ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا

«Dintre cei mai buni ai voștri sunt cei care au caracterul cel mai bun.»[96]

El ﷺ a spus:

إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنَكُمْ أَخْلَاقًا

«Printre cei mai iubiți de mine și cei mai apropiați de mine ca ședere în Ziua Învierii sunt cei cu caracterul cel mai bun.»[97]

El, binecuvântarea și pacea fie asupra lui, a mai spus:

إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ

«Am fost trimis numai pentru a desăvârși trăsăturile nobile ale caracterului.»[98]

96 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (3559).

97 Sunan al-Tirmidhī (2018). Șeicul al-Albānī l-a apreciat drept bun în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (2201).

98 Al-Bukhārī a relatat în Al-Adab al-mufrad (273). Șeicul al-Albānī l-a declarat autentic în Al-Silsilah al-ṣaḥīḥah (45).

Caracterul bun, după cum spune Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, se sprijină pe patru stâlpi, fără de care nu se poate statornici: răbdarea, cumpătarea, curajul și dreptatea.

1. Răbdarea îl îndeamnă să suporte, să-și stăpânească mânia, să se abțină de la vătămare, să fie îngăduitor, chibzuit și blând și să se ferească de nechibzuință și grabă.

2. Cumpătarea îl îndeamnă să se ferească de vicii și de lucrurile urâte în vorbă și în faptă și îl îndrumă către pudoare, care este începutul oricărui bine. Îl oprește de la fapte rușinoase, zgârcenie, minciună, bârfă și purtarea vorbelor de la unii la alții.

3. Curajul îl îndeamnă la demnitate, la alegerea caracterului și a purtărilor înalte, la dărnicie și generozitate. Îl îndeamnă să-și stăpânească furia și să fie îngăduitor.

4. Dreptatea îl îndrumă către echilibrul caracterului și către calea de mijloc între exagerare și neglijență.

Din aceste patru însușiri se nasc toate trăsăturile nobile ale caracterului.[99]

Prin asemenea însușiri minunate, calități nobile și pilde înalte, mai-marii chemătorilor și imamii călăuzirii i-au înrâurit pe oameni și le-au atras inimile către această religie dreaptă.

99 Ibn al-Qayyim, Madārij al-sālikīn, 2/308.

9. Străduința deplină

Pe lângă acestea, trebuie depusă întreaga putere și străduință în chemarea la Allah, cu sârguință și stăruință în răspândirea binelui, fără delăsare și fără lene în această misiune măreață. Allah, Cel Măreț, spune:

﴿وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ﴾

«Pe cei care se străduiesc pentru Noi îi vom călăuzi, negreșit, pe căile Noastre. Allah este, cu adevărat, cu cei care împlinesc binele.»[100]

Coran, al-ʿAnkabūt 29:69

10. Credința că îndrumarea și reușita sunt numai în mâna lui Allah

Numai Allah dă călăuzirea și reușita: El îl călăuzește pe cine voiește și îl lasă să rătăcească pe cine voiește. Preaînaltul spune:

﴿إِنَّكَ لَا تَهۡدِي مَنۡ أَحۡبَبۡتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ﴾

«Tu nu-l călăuzești pe acela pe care îl iubești, ci Allah îl călăuzește pe cine voiește. El îi cunoaște cel mai bine pe cei călăuziți.»[101]

Coran, al-Qaṣaṣ 28:56

Ceea ce îi stă chemătorului în putere, prin ajutorul lui Allah, este lămurirea, îndrumarea și chemarea cu înțelepciune și bună povățuire.

100 Coran, al-ʿAnkabūt 29:69.

101 Coran, al-Qaṣaṣ 28:56.

Chemătorul trebuie să folosească mijloacele potrivite și căile drepte și să nu deznădăjduiască dacă nimeni nu îi răspunde chemării. Hotărârea Îi aparține lui Allah de la început până la sfârșit. Dintre profeții lui Allah sunt unii care vor veni în Ziua Învierii fără ca cineva să le fi răspuns chemării, unii vor veni cu un singur om, iar alții cu doi. După cum a spus el, binecuvântarea și pacea fie asupra lui:

عُرِضَتْ عَلَيَّ الْأُمَمُ فَرَأَيْتُ النَّبِيَّ وَمَعَهُ الرُّهَيْطُ، وَالنَّبِيَّ وَمَعَهُ الرَّجُلُ وَالرَّجُلَانِ، وَالنَّبِيَّ لَيْسَ مَعَهُ أَحَدٌ

«Mi s-au arătat comunitățile. Am văzut un profet însoțit de un grup mic, un profet însoțit de un om sau de doi și un profet fără nimeni alături.» Relatat de al-Bukhārī și Muslim.[102]

11. Cererea ajutorului numai de la Allah și întoarcerea neîncetată către El

Aceasta cuprinde numeroase rugi și cererea ajutorului și a reușitei de la El. Preaînaltul redă vorbele profetului Său Shuʿayb, pacea fie asupra lui:

ج ج

﴿إِنْ أُرِيدُ إِلَّا ٱلْإِصْلَٰحَ مَا ٱسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِىٓ إِلَّا بِٱللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ﴾

«Nu voiesc decât îndreptarea, pe cât îmi stă în putere. Reușita mea nu este decât prin Allah. În El mă încred și către El mă întorc.»[103]

Coran, Hūd 11:88 (fragment)

102 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (5752) și Ṣaḥīḥ Muslim (220). Formularea îi aparține lui Muslim.

103 Coran, Hūd 11:88.

Chemătorul se roagă pentru călăuzirea celor cărora li se adresează. Poate să-i spună celui chemat: *„Allah să te călăuzească!”*, *„Allah să-ți dăruiască reușita de a primi adevărul!”*, *„Allah să te ajute să primești adevărul!”* De aceea, când i s-a spus Profetului ﷺ despre cei din Daws că au fost nesupuși, el s-a rugat:

اللَّهُمَّ اهْدِ دَوْسًا وَائْتِ بِهِمْ

«O, Allah, călăuzește-i pe cei din Daws și adu-i!»[104]

Astfel, binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra lui, s-a rugat pentru călăuzirea lor.[105]
Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său de la Yazīd ibn ʿAbd al-Raḥmān, care a spus: Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, mi-a povestit:

كُنْتُ أَدْعُو أُمِّي إِلَى الْإِسْلَامِ وَهِيَ مُشْرِكَةٌ، فَدَعَوْتُهَا يَوْمًا فَأَسْمَعَتْنِي فِي رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَا أَكْرَهُ، فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَأَنَا أَبْكِي، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي كُنْتُ أَدْعُو أُمِّي إِلَى الْإِسْلَامِ فَتَأْبَى عَلَيَّ، فَدَعَوْتُهَا الْيَوْمَ فَأَسْمَعَتْنِي فِيكَ مَا

104 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (4392).

105 A se vedea Fatāwā ale șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, 1/351.

أَكْرَهُ، فَادْعُ اللَّهَ أَنْ يَهْدِيَ أُمَّ أَبِي هُرَيْرَةَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اللَّهُمَّ اهْدِ أُمَّ أَبِي هُرَيْرَةَ

„O chemam pe mama mea la Islam, pe când ea Îi asocia alții lui Allah. Într-o zi am chemat-o, iar ea mi-a spus despre Trimisul lui Allah ﷺ lucruri care îmi displăceau. Am venit plângând la Trimisul lui Allah ﷺ și i-am spus: «O, Trimis al lui Allah, o chemam pe mama mea la Islam, dar mă refuza. Am chemat-o și astăzi, iar ea mi-a spus despre tine lucruri care îmi displac. Roagă-L pe Allah să o călăuzească pe mama lui Abū Hurayrah!» Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «O, Allah, călăuzește-o pe mama lui Abū Hurayrah!»

فَخَرَجْتُ مُسْتَبْشِرًا بِدَعْوَةِ نَبِيِّ اللَّهِ ﷺ، فَلَمَّا جِئْتُ فَصِرْتُ إِلَى الْبَابِ فَإِذَا هُوَ مُجَافٌ، فَسَمِعَتْ أُمِّي خَشْفَ قَدَمَيَّ فَقَالَتْ: مَكَانَكَ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، وَسَمِعْتُ خَضْخَضَةَ الْمَاءِ، قَالَ: فَاغْتَسَلَتْ وَلَبِسَتْ دِرْعَهَا وَعَجِلَتْ عَنْ خِمَارِهَا فَفَتَحَتِ الْبَابَ، ثُمَّ قَالَتْ: يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، قَالَ: فَرَجَعْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَأَتَيْتُهُ وَأَنَا أَبْكِي مِنَ الْفَرَحِ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ

اللَّهِ، أَبْشِرْ قَدِ اسْتَجَابَ اللَّهُ دَعْوَتَكَ وَهَدَى أُمَّ أَبِي هُرَيْرَةَ، فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَقَالَ خَيْرًا

Am plecat plin de bucurie pentru ruga Profetului lui Allah ﷺ. Când am ajuns la ușă, am găsit-o închisă. Mama mi-a auzit pașii și a spus: «Așteaptă acolo, Abū Hurayrah!» Am auzit zgomotul apei. Ea s-a îmbăiat, și-a pus cămașa și, de grabă, a lăsat vălul deoparte, apoi a deschis ușa. A spus: «Abū Hurayrah, mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său.» M-am întors la Trimisul lui Allah ﷺ și am venit la el plângând de bucurie. I-am spus: «O, Trimis al lui Allah, primește vestea cea bună! Allah a răspuns rugii tale și a călăuzit-o pe mama lui Abū Hurayrah.» El L-a lăudat pe Allah, I-a adus preamărire și a spus cuvinte bune.

قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، ادْعُ اللَّهَ أَنْ يُحَبِّبَنِي أَنَا وَأُمِّي إِلَى عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَيُحَبِّبَهُمْ إِلَيْنَا، قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اللَّهُمَّ حَبِّبْ عُبَيْدَكَ هَذَا - يَعْنِي أَبَا هُرَيْرَةَ - وَأُمَّهُ إِلَى عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ وَحَبِّبْ إِلَيْهِمُ الْمُؤْمِنِينَ، فَمَا خُلِقَ مُؤْمِنٌ يَسْمَعُ بِي وَلَا يَرَانِي إِلَّا أَحَبَّنِي

I-am spus: «O, Trimis al lui Allah, roagă-L pe Allah să mă facă iubit, pe mine și pe mama mea, robilor Săi credincioși și să ni-i facă iubiți pe ei!» Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «O, Allah, fă-i iubiți robilor Tăi credincioși pe acest mic rob al Tău — adică pe Abū Hurayrah — și pe mama lui și fă-i iubiți lor pe credincioși!» De atunci, nu există credincios care să audă de mine ori să mă vadă și să nu mă iubească."[106]

În această întâmplare sunt multe foloase și învățăminte importante, pe care chemătorul le dobândește meditând la înțelesurile ei și cugetând la ceea ce arată.

Reușita este numai în mâna lui Allah; El, Preaslăvitul, este Cel Care călăuzește către calea cea dreaptă. Binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

106 Ṣaḥīḥ Muslim (2491).

Bibliografie

1. Al-Adab al-mufrad — imamul al-Bukhārī. Identificarea relatărilor: Muḥammad Fuʾād ʿAbd al-Bāqī. Dār al-Bashāʾir al-Islāmiyyah, Beirut, ediția a III-a, 1409 H.

2. Tafsīr al-Qurʾān al-ʿAẓīm — Ibn Kathīr. Dār al-Maʿrifah, Beirut, 1388 H.

3. Taysīr al-ʿAzīz al-Ḥamīd fī sharḥ Kitāb al-Tawḥīd — Sulaymān ibn ʿAbd Allāh ibn Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a III-a.

4. Taysīr al-Karīm al-Raḥmān fī tafsīr kalām al-Mannān — ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī. Universitatea Islamică.

5. Silsilat al-aḥādīth al-ṣaḥīḥah — Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, ediția a IV-a, 1405 H.

6. Sunan al-Tirmidhī — imamul al-Tirmidhī. Ediție îngrijită de Muḥammad Fuʾād ʿAbd al-Bāqī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, Beirut.

7. Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim — al-Nawawī. Al-Maṭbaʿah al-Manṣūriyyah.

8. Ṣaḥīḥ al-Adab al-mufrad al imamului al-Bukhārī — Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī. Dār al-Ṣiddīq lil-Nashr wa-l-Tawzīʿ, ediția I, 1414 H.

9. Ṣaḥīḥ al-imām al-Bukhārī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, Beirut, ediția I, 1412 H.

10. Ṣaḥīḥ al-imām Muslim. Ediție îngrijită și numerotată de Muḥammad Fuʾād ʿAbd al-Bāqī. Dār al-Ḥadīth, Cairo, ediția I, 1412 H.

11. Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ al-ṣaghīr wa-ziyādatuhu — Muḥammad Nāṣir al-Dīn al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, Beirut, ediția a II-a, 1406 H.

12. Al-Ṣawāʿiq al-mursalah ʿalā al-Jahmiyyah wa-l-Muʿaṭṭilah — Ibn al-Qayyim. Ediție îngrijită de dr. ʿAlī ibn Muḥammad al-Dakhīl Allāh. Dār al-ʿĀṣimah, ediția I, 1400 H.

13. Fatāwā ale șeicului ʿAbd Allāh ibn Ḥumayd. Pregătite de ʿUmar ibn Muḥammad ibn ʿAbd al-Raḥmān al-Qāsim. Dār al-Qāsim, ediția I, 1418 H.

14. Fatḥ al-Bārī bi-sharḥ Ṣaḥīḥ al-imām al-Bukhārī — Ibn Ḥajar. Dār al-Maʿrifah, Beirut.

15. Al-Fawāʾid — Ibn al-Qayyim. Ediție îngrijită de Aḥmad Rātib. Dār al-Nafāʾis, ediția a IV-a, 1403 H.

16. Al-Qawāʿid al-ḥisān al-mutaʿalliqah bi-tafsīr al-Qurʾān — ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī, Allah să aibă milă de el. Exemplarul manuscris.

17. Kitāb al-Tawḥīd — Shaykh al-Islām Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el. Muʾassasat al-Nūr, Riyadh, ediția a III-a, 1390 H.

18. Majmūʿ fatāwā Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah. Culese și ordonate de ʿAbd al-Raḥmān ibn Muḥammad ibn Qāsim. Tipărite în Maroc pe cheltuiala Maiestății Sale regele Khālid ibn ʿAbd al-ʿAzīz Āl Saʿūd, Allah să aibă milă de el.

19. Majmūʿ fatāwā wa-maqālāt mutanawwiʿah ale șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el. Culegere și ordonare sub îndrumarea dr. Muḥammad ibn Saʿd al-Shuwayʿir. Ediția a II-a, 1411 H.

20. Madārij al-sālikīn — Ibn al-Qayyim. Ediție îngrijită de Muḥammad Ḥāmid al-Fiqī. Dār al-Kitāb al-ʿArabī, Beirut.

21. Muqawwimāt al-dāʿiyah al-nājiḥ — Saʿīd ibn ʿAlī ibn Wahf al-Qaḥṭānī. Ediția I, 1415 H.

22. Naṣīḥah lil-duʿāt ilā Allāh taʿālā — Aḥmad ibn Yaḥyā al-Najmī. Maktab al-Taʿāwun lil-Daʿwah wa-l-Irshād, Riyadh.

Indice

Abū Hurayrah	12, 21, 58
Abū Masʿūd	20
al-Ḥasan al-Baṣrī	18
blândețe	32, 50
caracter	53
cunoaștere	13, 32, 48
Daws	58
Faraon	50
Heraclius	38
Ibn al-Qayyim	30, 53, 55
Ibn Bāz	15, 37
Ibn Taymiyyah	15, 35, 39
îndrumare	2, 14
Mūsā	50
Muʿādh	34
necredință	13, 24, 26, 28, 38
Oamenii Cărții	27
răbdare	52
Ṣafwān	40
Shuʿayb	36, 53, 57
zakāt	27

CUNOAȘTERE ȘI BLÂNDEȚE

CHEMAREA LA BINE

Înțelepciune, răbdare și sinceritate.

Cum se adresează chemarea unor oameni cu nevoi și convingeri diferite? Principiile invitării nemusulmanilor la Islam și însușirile chemătorului, în lumina Coranului și a Sunnei.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro